

JÑA 'A YO PJOSU/ TEXE YE TE'E_NUYO KA/NRA/ A XESE NE XOÑIJOMU

PJU/RU/

Panru/ji k'u/ mara mimiji na joo texe yo nte'e_in dya ra chunji, numa so'o k'u/ ra mamu/ji k'u/ ri chjekjoji texezgoji.

Panru/ji k'u/ ma dya ri pjechiji texto yo jña'a nuyo nrra pjosu/ ye nte'e, nudyama so'o k'u/ ra potr'u/ji yo in Kjuarma; ngek'ua nesta nura mbaraji k'u/ ye nte'e, ma sa/ja/ kja ne xoñi jomu/, na kjuana k'u/ rambesi nura zi'i, ra so'o mamu/ nu in jña'a ñeje ra eme nu K'inchí angeze.

Panru/ji k'u/ nuyo jña'a yo pjosu/ ye nte'e_ximi nesta ra k'uatr'u/ kja xiskuama, ngek'ua dya ra chu'unji.

Panru/ji k'u/ nesta ra mimi na jo'o texto ye tr'ajñiñi.

Panru/ji k'u/ yo jñiñi ye jmuru/ kja nu tr'angumu/ a xoñijomu/, o dyu/su/ji ye jña'a kja naja xiskuama, jango mamu/ yo nrra pjosu/ yo nte'e_ñeje mamu/ k'u/ yo b'ezo ñe ye nrrixo chjetroji, kjana xits'iji k'u/ ra mbox k'u/ji nura jok'u/ji jango ri mimiji nu padya.

Panru/ji k'u/ nuyo nrrajñiñi yo o jmuru/ji kja nu tr'angumu/ kja xoñijomu/, ngek'ua ra mbosu/ji texto yo b'ezhi ñeje yo pjosu/ ye nte'e.

Panru/ji k'u/ nu k'inchijiyo nu pjosu/ yo b'ezo nrra na kjuana ngek'ua ra dyatrajiyo.

Nu jmunte_nu tr'angumu/ mamu/

Nu Jña'a yo Pjosu/ Texe ye Te'e_nuyo Ka/nra/ a xese ne Xoñijomu/ ngeje k'uatr'u/ k'u/ yo jñiñi ra mimiji na jo'o, ngek'ua ye nte'e_ñeje yo ngumu/ nesta k'u/ ra mbara yo, ga kjabá ra so'o ra jichi texto yo d'ieb'e panru/ji, k'u/ nuzgoji ri chjekjoji ra jandaji na jo'o yo in kjuarmaji yo na mimi yo nañ'io e jñiñi.

PEZHE D'AJA (1)

Texe yo nte'e_chjetrjoji, angezeji ximi xo'oji ñeje k'inchiji, nesta ra ngara na jo'o k'o dyaja e nte'e.

PEZHE YEJE (2)

Texe yo nte'e_chjejutrjoji nza kja ga mamu/ kja na Xiskuamana, zo yo dyaja b'ezo ri nañ'io yo in nze'e, zo ri nrixo, zo ri nañ'io nu in jña'a, o ye eme nu mizhokjimi, o yo dya yo pesi.

Ximi, dya so'o nu ra juantrjoji ye nte'e_nuyo kja dadyo e ts'ibepji, o na mimi nu juemetrjo e jñiñi zo ri na nojo o ri ts'ik'etrjo.

PEZHE JÑI'I (3)

Texe yo b'ezo o nrrixo so'o ra ngara ñeje ra nok'u/ ximi ra mbosu/ji.

PEZHE NZIYO (4)

Dyakjo soo ra yab'u/ji o ra zad'u/ji, nzakja ga xits'iji nu xiskuamana.

PEZHE TS'ITS'CHA (5)

Dyakjo soo ra dye'ejí, nudya yo dya nan jo'o.

PEZHE ÑANTO (6)

Texe yo nte'e, jango nzhodu/, dya so'o ra ngontr'u/ji kja pjoru/.

PENZHE YENCHO (7)

Chjetroji texe kja xiskuama yo pjoxku/ji, texezgoji ra soo ra mboxk'u/ji nzakja ga xits'iji na kjuamana.

PEZHE JÑINCHO (8)

Texe b'ezo o nrrixo pesi yo mboste kja xiskuama, nujua jango ra ts'apu/ji yo oru/, nzakja nu kjuama yo ri pesigoji ye Me'bonrro.

PEZHE NZHINCHO (9)

Dya kjo soo ra zu/ru/ji o ra ngontr'u/ji kja pjoru/.

PEZHE D'YECH'A (10)

Texe b'ezo o nrrixo soo ra mbosu/ji, k'u/ ga chjetroji jango ga dya/tr'a/pu/ji nu jojña'a, nzakja na mamu/ nu xiskuama, nu ximi nesta ra xoru/ ye b'ota.

PEZHE D'YECH'A D'AJA (11)

Texe b'ezo o nrrixo so'o k'u/ ra mbosu/ji ma jyasu/ji k'u/ pjekjo o ts'a, ximi nesta ra jñanrra yo dyant_e_jango ga pjendioji.

Dyz kjo soo ra jya/sa/ji nuyo dya o ts'a, ga kjabá mamu/ yo jñagoji ñeje nuna xiskuamana. Ximi dya kjo pje nrri ra ts'apu/ji ma pjekjo o mbonu/.

PEZHE D'YECH'A YEJE (12)

Dya kjo soo pjekjo ra ma xipjiji kja in nzumu/, yo in nte'e_o jango na mimi nuyo nguechjene. Texe yo b'ezo o nrrizo soo ra mbosu/jima.

PEZHE D'YECH'A A JÑI'I (13)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra nzhodu/ o ra jya/ba/ in ngumu/ jango nee angeze.

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra mbedye jango nee angeze, kja ra nzhogu/ ma nee.

PEZHE D'YECH'A NZIYO (14)

Ma jod'u/ji, texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra jyod'u/ kjo ra mbosu/, kja jñiñi jango ra nee.

Nudya nu mboxte, dya kjo soo ra nguatu/, ma d'a nte'e_pjekjo o ts'a, ngeje nu mamu/ na ngumu/ xoñi jomu/.

PEZHE D'YECH'A TS'ITS'CHA (15)

Texe b'ezo o nrrixo nesta d'a mejomu/.

Dya kjo soo k'u/ ra ngupu/ji nu mejomu/ nu o juanu/, o ra nee ra mbot'u/pu/.

PEZHE D'YECH'A ÑANTO (16)

Ya b'ezo ñeje ye nrrixo, ma a ma te'eji, soo k'u ra chjuntu/ji in dya kjo so ra mamu/ k'u/ iyo, ga kjabá ra mbesiji yo neeji, zo ra nguaru/ nu chjuntu/.

Ngetrjo ma ra nee yo tr'ii nuyo ra chjunt'u/ soo k'u/ ra ts'ajima.

Nu chjuntu/ ngeje nu nrri pjosu/ nuyo jñiñi ngek'ua nesta k'u/ xira mbosu/jidyayo.

PEZHE D'YECH'A YENCHO (17)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra mbes'i na ts'ik'e jomu/ o na punkju/.

Dya kjo soo ra nrrenbiji in jomu/.

PEZHE D'YECH'A JÑINCHO (18)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra ngichi yo ra nee, k'u/ ra ma kja nits'imi nu ra juajnu/; ximi soo k'u/ ra pot'u/ nu in nits'imi o mizhokjimi, zo ri d'ats'e o ri kjuleji, pa ra jichiji, ra ts'aji ñeje ra jandaji.

PEZHE D'YECH'A NZHINCHO (19)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ mamu/ yo k'inchí, nudyanu ximi pjosu/ ngek'ua dya kjo pje ra xipji ma ra mamu/ nuyo ngichi angeze nujua jango ra nee.

PEZHE DYOTE (20)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra jumru/ ko yo dyaja e nte'e_

Dya kjo soo k'u/ ra nrrutr'u/ kja yo jmuru/.

PEZHE DYOTE D'AJA (21)

Texe b'ezo o nrixo soo k'u/ ra juajnu/ nuyo in xota kja in jñiñi, ra ts'ase o ra o kjokjo ra nrri/ga/.

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ximi ra juanu/ji angeze ngek'ua ra ts'a e sota kja in jñiñi.

Nunu ra mamu/ nu jñiñi ngejedyanu na kjuanu/, ngek'ua ga kjabá ma ra juanu/ji yo jmu, soo nu ra tsaji jango ga neeji angezeji.

PEZHE DUOTE YEJE (22)

Texe b'ezo o nrrixo nujua na mimi kja d'a jñiñi soo k'u/ ra mimi na jo'o, ga kjabá nu jñiñi jango o te'e, ximi nesta nu ra mbosu/ angeze ngek'ua dya kjo ra chuñb'i ximi nesta ra unu b'epji, in ra jya/ba/ e ngumu/ jango ra ma eñe.

PEZHE DYOTE JÑI (23)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra pepji, ximi soo nu ra juajnu/ jango nee k'u/ ra pepji ngek'ua ra nrro na jo'o.

Texe b'ezo o nrrixo, dya nesta ra juanu/ji, ngek'ua ra ngontr'u/ji yo merio.

Texe b'ezo o nrrixo yo pepji, nesta ra nrroji na jo'o, ga kjabá ra so'o ra unu/ k'u/ ra zi'i yo in te'e, ximi ra mbosu/ nu i jñiñi ma ra b'ezhi.

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra jmuru/ji jango na pepji ngek'ua ra pjendio yo nrro pjosu/ji.

PEZHE DYOTE NZIYO (24)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra soya, in ra ts'a nu ra nee, ximi ra pezheji yo zu/nu/ ma pepji kjana ra ngontr'u/ji ma ra soya.

PEZHE DYOTE TS'ITS'CHA (25)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra mimi na jo'o, nu nrro ra mbosu/ yo in te'e, nu nesta ra dya/tr'a/, nu ra ñoñu/ji, nu ra jye'e b'ito, nu in ngumu/ ñeje texto yo nrro b'ezhi; ximi soo k'u/ ra mbosu/ji ma dya ri pepji, ma ri sodye, ma pjekjo ri so'o, ma ri d'ase, ma a ri pale o ma otrjo k'u/ ri ju'u_pa ra mimi.

Nuyo nana ñeje yo ts'itr'i ngeje yo nrro nesta k'u/ ra pjosu/ji. Texto yo kja ts'ilele nuyo sii in tara o iyo, ximi chjetrjoji kja yo dyaja.

PEZHE DYOTE ÑANTO (26)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra xoru/. Nu xoru/ dya ra ngontr'ujinu ma ngeje k'u/ kja pju/ru/jitrjo. Nu xoru/ ne pju/ru/ ngeje nu na kjuana. Kjana yo dyaja ye a nojoji ri ts'a texeyoji; ma ra neji ra nguaru/ji nu xonpute o dyate ra chjetrjoji kja textoji ma a nrroji.

Nu xoru/ ngeje nu kja n'u/ texe yo nte'e_ra jonteji ximi kja k'u ra mimi na jo'o nza kja kjuarmaji; ra ts'a nu k'inchi ñeje k'u/ dya ra chu'u yo jñiñi ñeje ra mimi na jo'o yo te'e_ye jñatrjoji ximi ra pju/ru/ yo kja nu ngumu/ yo pjosu/ texe ye jñiñi yo ka/nkra/ a xese nu xoñijomu/.

Nuyo tara soo k'u/ ra juajnu/ pjembe yo xoru/ yo ra jichiji yo in chi'i.

PEZHE DYOTE YENCHO (27)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra juajnu/ yo nrro mamu/ k'u/ ra mbos'u/ k'u/ ra mbara nuyo b'u/b'u/ji kja jñiñi, ga kjabá na kjuana k'u/ ran teji.

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra nrro merio o ra mbaraji ma dyopju/ e b'epji, nu dyopju/ angeze.

PEZHE DYOTE JÑINCHO (28)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ ra mamu/ jango nee k'u/ ra mimi kja in jñiñi o kja xoñijomu/ nzakja ga mamu/ kja na xiskuamana.

PEZHE DYOTE NZHINCHO (29)

Texe b'ezo o nrrixo panru/ k'u/ nu in jñiñi ngeje nu nrro nesta ngek'ua ra mbesi yo nesta.

Nu nra nestaji nge k'u/ ra kjaji yomasi ri neeji, texe e nte'e_nesta k'u/ ra ts'a yo mamu/ nu skuama ga kjanu ra mbaru/ ja ga mimi in jango ga ne'e yo in dyojui ñeje ga jñanrru/ na jo'o texto yo ja/ra/ a xes'e nu xoñi jomu/.

Nudyayo nrro pjosu/ ye nte'e_dya soo, k'u/ ra kjaji ma dya ri panru/ji nu mamu/ nu ngumu/ nu pjosu/ ye nte'e_yo ka/nra/ a xese nu xoñi jomu/.

PEZHE JÑITE (30)

Nu xiskuamana so'o k'u/ ra ts'a texto yo jñiñi yo ja/ra/ a xese nu xoñijomu/ o ye nte'e, ngek'ua ra soo ra ts'aji ye ts'ibepji nu ra mbosu/ texe ye te'e_nza kja ga mamu/ na xiskuamana.

